

Oświadczenie Ministra Sprawiedliwości

o stanie kontroli zarządczej

za rok 2016

Dział I

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanym przeze mnie dziale administracji rządowej sprawiedliwość,

Część A⁴⁾

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B⁵⁾

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C⁶⁾

nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- procesu zarządzania ryzykiem,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli wewnętrznych,
- kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji:

- oświadczeń Prezesów i Dyrektorów Sądów Apelacyjnych o stanie kontroli zarządczej w sądach z obszarów ich apelacji,
- oświadczenia Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości o stanie kontroli zarządczej w Ministerstwie Sprawiedliwości,
- oświadczenia Dyrektora Generalnego Służby Więziennej o stanie kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej,
- oświadczenia Dyrektora Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich o stanie kontroli zarządczej w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich,
- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury,

- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Dyrektora Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. Jana Sehna w Krakowie,
- oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Dyrektora Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie.

Oświadczenie Prokuratora Krajowego o stanie kontroli zarządczej w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury za 2016 r. przekazane zostało zgodnie z § 29 ust. 3 Komunikatu Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działu administracji rządowej – sprawiedliwość.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

2017 -04- 2 8

.....
(miejsowość, data)

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Zbigniew Ziobro

.....
(podpis ministra/kierownika jednostki)

Dział II⁹⁾

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

a) Sądy Powszechne:

- niedostosowana do aktualnego stanu prawnego i organizacyjnego regulacja procedur wewnętrznych; brak znajomości procedur,
- niska efektywność systemu komunikacji wewnętrznej i przepływu informacji,
- niska świadomość pracowników na temat zasadności stosowania narzędzi kontroli zarządczej (procedur planowania, analizy ryzyka, raportowania),
- brak skutecznego monitoringu realizacji celów i zadań,
- niewystarczająca obsada sędziowska, asystencka i urzędnicza w stosunku do realizowanych celów i zadań,
- nierównomierne rozlokowanie etatów,
- duża fluktuacja kadr,
- nieadekwatność systemu szkoleń do aktualnych, faktycznych potrzeb szkoleniowych,
- nieprawidłowości w systemie obsługi interesantów w sądach,
- nieskuteczność mechanizmów kontrolnych w zakresie polityki bezpieczeństwa informacji,
- niska ocena etyczna postępowania osób pełniących funkcje kierownicze.

b) Zakłady Poprawcze i Schroniska dla Nieletnich:

- nieprawidłowości w sposobie sporządzania planów działalności, sprawozdań z ich wykonania oraz oświadczeń o stanie kontroli zarządczej w placówkach,
- nieterminowość przekazywania dokumentacji kontroli zarządczej z zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich do Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich.

c) Jednostki organizacyjne Służby Więziennej:

Brak zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych służby Więziennej

d) Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie:

- przedłużanie okresu realizacji opracowań badawczo – naukowych poza termin przewidziany w planie badań,
- niedostosowanie profilu działalności do potrzeb Ministerstwa Sprawiedliwości
- niska skuteczność w propagowaniu i rozwijaniu kultury prawnej.

e) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury:

- zbyt niska świadomość pracowników dotyczących istotnych mechanizmów kontroli zarządczej,
- niedostateczna komunikacja wewnętrzna - między komórkami organizacyjnymi oraz przepływ informacji pomiędzy pracownikami tej samej komórki,
- niedostateczne monitorowanie systemu kontroli zarządczej w zakresie poziomu akceptacji ryzyk.

f) Instytut Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie:

- niewystarczający monitoring z powodu nie przeprowadzenia analizy ankiet do samooceny kontroli zarządczej przez kierowników komórek organizacyjnych

g) Ministerstwo Sprawiedliwości:

- niedostatecznie sprawnie funkcjonujący system przepływu bieżącej informacji i komunikacji wewnętrznej pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi Ministerstwa Sprawiedliwości,
- występowanie nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu ochrony danych osobowych wyrażające się poprzez:
  - udostępnianie danych osobowych osobom nieuprawnionym,
  - brak upoważnień do przetwarzania danych osobowych,
  - brak realizacji obowiązku rejestracji zbiorów danych osobowych,
  - brak właściwych podstaw prawnych w zakresie przetwarzania danych osobowych,
  - brak zapisów dostatecznie chroniących dane osobowe w umowach zawieranych przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

Główne działania zaplanowane **na poziomie działu administracji rządowej sprawiedliwość**, to przede wszystkim:

- zwiększenie roli systemu kontroli zarządczej w procesie zarządzania działem administracji rządowej sprawiedliwość m.in. poprzez:
  - dostosowanie narzędzi zarządczych do aktualnych wymagań i oczekiwań Kierownictwa resortu,
  - skoordynowanie funkcjonowania jej elementów z pozostałymi komponentami zarządczymi w resorcie,
  - wyeliminowanie nakładających się obowiązków sprawozdawczych jednostek podległych,
  - unifikację narzędzi raportowych.
- współpraca z Komitetem Audytu dla działu administracji rządowej sprawiedliwość w zakresie stałej poprawy funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w dziale,
- analiza przyjętego systemu kontroli zarządczej dla działu administracji rządowej – sprawiedliwość w związku z połączeniem funkcji Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego oraz zmianami organizacyjnymi - w celu oceny pod względem efektywności.

Ponadto:

a) Sądy Powszechne:

- bieżąca aktualizacja procedur wewnętrznych pod kątem ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, w tym procedur rekrutacji pracowników,
- kontynuacja działań w zakresie monitoringu procedur wewnętrznych, stanowiących element systemu kontroli zarządczej,
- organizowanie cyklicznych spotkań kierownictwa z podległymi pracownikami w celu omówienia bieżących spraw związanych z działalnością sądu; przekazywanie pracownikom drogą elektroniczną istotnych informacji dotyczących funkcjonowania jednostki,
- organizacja szkoleń mających na celu uzupełnienie wiedzy w zakresie kontroli zarządczej i ochrony zasobów,
- organizowanie cyklicznych spotkań zespołów ds. kontroli zarządczej,
- poprawa skuteczności i efektywności działania poprzez ustalenie systemu wyznaczania celów i zadań dla jednostek i komórek organizacyjnych, monitoring ich realizacji, poprawę jakości pracy oraz pełne wykorzystanie zasobów,
- analiza obsady i obciążenia pracą w poszczególnych komórkach organizacyjnych; prowadzenie racjonalnej polityki kadrowej poprzez odpowiednią alokację etatów; monitorowanie realizacji zadań wykonywanych przez pracowników w poszczególnych komórkach organizacyjnych pod kątem równomiernego obciążenia pracą, w tym przegląd zakresów czynności pracowników i ich aktualizacja,

- organizowanie oraz kierowania pracowników na szkolenia w oparciu o zidentyfikowane potrzeby i w ramach posiadanych środków finansowych; zachęcanie pracowników do korzystania ze szkoleń e-learningowych dostępnych na platformie KSSiP,
- monitoring funkcjonowania Biur Obsługi Interesanta w sądach,
- dostosowanie Polityki Bezpieczeństwa Informacji do obowiązujących procedur,
- prowadzenie szkoleń dotyczących stosowania zasad etycznego postępowania,
- powołanie zespołu, którego celem będzie stworzenie oraz wdrożenie „Polityki antykorupcyjnej”.

b) Zakłady Poprawcze i Schroniska dla Nieletnich:

- zwiększenie nadzoru nad zapewnieniem funkcjonowania kontroli zarządczej w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich w zakresie: zgodności działalności z przepisami prawa, wiarygodności sprawozdań, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem

c) Jednostki organizacyjne Służby Więziennej:

Nie dotyczy

d) Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie:

- zakończenie zmian organizacyjnych,
- przeprowadzenie procesu rekrutacji pracowników,
- zorganizowanie cyklu seminariów zorientowanych na rozwój kompetencji młodych prawników i studentów prawa.

e) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury:

- zapoznanie pracowników ze środkami stosowanymi w celu zabezpieczenia dostępu do zasobów materialnych, finansowych i informatycznych,
- zapoznanie pracowników z istotnymi mechanizmami kontroli zarządczej,
- cykliczne spotkania z pracownikami, zwiększenie przepływu informacji poprzez przekazywanie pracownikom istotnych ustaleń z narad kierownictwa jednostki,
- bieżące monitorowanie skuteczności i oceniania poszczególnych elementów systemu kontroli zarządczej,
- cykliczne spotkania Zespołu ds. Ryzyka.

f) Instytut Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie:

- przeprowadzenie przez kierowników komórek organizacyjnych analizy ankiety do samooceny kontroli zarządczej

g) Ministerstwo Sprawiedliwości:

- realizacja zadań związanych z poprawą sprawności załatwiania spraw poprzez zapewnienie adekwatnych narzędzi teleinformatycznych do elektronicznego obiegu dokumentów i zarządzania dokumentacją w wersji elektronicznej, przy jednoczesnym ograniczeniu obiegu dokumentów papierowych. Główne zadania zaplanowane do realizacji na rok 2017 w ramach wprowadzenia projektu:
  - uruchomienie wersji testowej EZD,
  - szkolenia wybranych grup użytkowników (koordynatorów) systemu EZD,
  - szkolenia pozostałych użytkowników systemu EZD w zakresie wykorzystania narzędzia, zmienionej instrukcji kancelaryjnej oraz zasad i podstaw prawnych komunikacji elektronicznej,
  - zapewnienie wyposażenia technicznego niezbędnego do uruchomienia systemu EZD,

- wydanie zarządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej.
- poprawa funkcjonowania kontroli zarządczej w obszarze bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych poprzez:
  - poprawę nadzoru nad uprawnieniami do systemów informatycznych,
  - poprawę procedur tworzenia kont dostępowych do systemów informatycznych,
  - usprawnienie przepływu danych pomiędzy Wydziałem Utrzymania Infrastruktury a innymi wydziałami w Departamencie Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości,
  - usprawnienie wyłączenia lub usuwania kont użytkowników niebędących już pracownikami ministerstwa i kont pracowników firm zewnętrznych, których umowy uległy wygaszeniu.

Dział III¹⁰ Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

Główne działania zaplanowane i zrealizowane na poziomie działu administracji rządowej sprawiedliwość:

- przegląd i modyfikacja mierników kontroli zarządczej pod względem wyboru mierników ilościowych,
- dostosowanie mierników do zadań wynikających ze zmian organizacyjnych ministerstwa,
- aktualizacja listy koordynatorów kontroli zarządczej w jednostkach działu; utworzenie funkcji zastępcy koordynatora KZ,
- współpraca z Komitetem Audytu dla działu administracji rządowej sprawiedliwość w zakresie stałej poprawy funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w dziale poprzez konsultowanie kwartalnych raportów analizy ryzyka, a także rocznych sprawozdań z wykonania planu działalności Ministra Sprawiedliwości oraz oświadczeń o stanie kontroli zarządczej,
- prowadzenie działań ukierunkowanych na analizę efektywności funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w związku z połączeniem funkcji Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego oraz zmianami organizacyjnymi.

Ponadto:

a) Sądy Powszechne:

- organizacja narad z kierownikami komórek organizacyjnych w celu zwiększenia skuteczności komunikacji wewnętrznej,
- wprowadzanie nowych procedur wewnętrznych oraz aktualizacja aktów wewnętrznych stanowiących dokumentację systemu kontroli zarządczej,
- doskonalenie systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie monitoringu realizacji wyznaczonych celów i zadań,
- organizacja szkoleń wszystkich grup zawodowych,
- monitoring poziomu obciążenia pracą oraz etatyzacji w poszczególnych pionach orzeczniczych,
- podejmowanie działań w kierunku stworzenia sprawiedliwego i motywacyjnego systemu wynagradzania,
- udoskonalenie portalu informacyjnego – elektronicznego dostępu dla stron i pełnomocników do akt sprawy,

- usprawnienie procesu cyfrowej rejestracji systemu rozpraw,
- wprowadzenie Kodeksu Etyki Pracownika Sądu,
- realizacja projektów informatycznych, m.in. Portal Informacyjny, Portal Orzeczeń, System Centralnego Wydruku, Workflow, ESS, PESEL-SAD, NOE-SAD, e-Płatności, Elektroniczna Księga Wieczysta, EPO, EOD.

b) Zakłady Poprawcze i Schroniska dla Nieletnich:

Działania, które zostały zaplanowane na rok 2016 tj. omówienie na naradzie nadzorczej z dyrektorami placówek wyników analizy nadesłanych sprawozdań oraz przeprowadzenie szkolenia z zarządzania ryzykiem i dokumentowania czynności podejmowanych w ramach kontroli zarządczej nie zostały podjęte ze względu na zmiany organizacyjne w Ministerstwie Sprawiedliwości i utworzenie Departamentu Spraw Rodzinnych i Nieletnich w czerwcu 2016 r. Na naradzie nadzorczej z dyrektorami zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich zostało przeprowadzone szkolenie w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi.

c) Jednostki organizacyjne Służby Więziennej:

Nie dotyczy

d) Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie:

- rozpoczęcie wdrażania zmian organizacyjnych,
- częściowa wymiana kadry naukowej z uwzględnieniem kompetencji.

e) Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury:

- wprowadzenie kaskadowanie celów,
- zmodyfikowanie Polityki zarządzania ryzykiem,
- zidentyfikowanie kluczowych ryzyk,
- przeprowadzenie oceny ryzyk,
- scalenie w ramach jednego stanowiska zadania dotyczące koordynacji kontroli zarządczej;
- zaimplementowanie części zadań kontroli zarządczej do systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentami,
- powołanie samodzielnego stanowiska Administratora Bezpieczeństwa Informacji.

f) Instytut Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie:

- opracowanie ankiet do samooceny kontroli zarządczej,
- utrzymanie akredytacji metod w badanym obszarze oraz rozszerzenie zakresu akredytacji o kolejne metody badawcze - w wyniku przeprowadzonej przez Polskie Centrum Akredytacji oceny w nadzorze.

g) Ministerstwo Sprawiedliwości:

- prowadzenie cyklicznych szkoleń dla pracowników ministerstwa z zakresu stosowania instrukcji kancelaryjnej oraz archiwizacji dokumentów,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji dla pracowników Ministerstwa Sprawiedliwości z zakresu stosowania instrukcji kancelaryjnej, instrukcji archiwalnej oraz weryfikacji akt przed przekazaniem ich do Archiwum Zakładowego,
- rozpoczęcie prac nad zmianą obowiązującej instrukcji kancelaryjnej,
- podpisanie porozumienia z Podlaskim Urzędem Wojewódzkim w zakresie wdrożenia, utrzymania i rozwoju systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją w MS (EZD).

2.Pozostałe działania:

a) Sądy Powszechne:

- uczestnictwo w programie „Międzynarodowy Tydzień Mediacji”,
- wdrożenie usługi wydruku korespondencji sądowej w Centrum Obsługi Druku,
- rozpoczęcie wdrażania Centralnej Usługi Katalogowej.

a) Ministerstwo Sprawiedliwości:

- wprowadzenie nowego zarządzenia w sprawie systemu kontroli zarządczej w Ministerstwie Sprawiedliwości, w ramach którego:
  - zaktualizowano instrukcję działań planistycznych,
  - zaktualizowano instrukcję wypełniania formularza do analizy ryzyka w Ministerstwie Sprawiedliwości,
  - zaktualizowano formularze wspierające proces planowania i zarządzania ryzykiem w urzędzie,
  - wprowadzono nową formułę oceny systemu kontroli zarządczej, polegającą na przygotowaniu przez kierowników komórek organizacyjnych ministerstwa oświadczeń częściowych o stanie kontroli zarządczej w ministerstwie.